

Charles Hawes en Anne Wareham

Strakke hagen en weelderige woekeraars

Anne Wareham is een invloedrijke en kritische schrijver over tuinen en tuinieren in Engeland. Haar controversiële teksten zijn te lezen op twee websites die ze zelf beheert. Haar ideeën voert ze samen met haar man Charles Hawes uit in hun tuin in Zuid-Wales, een half uur rijden vanaf Bristol. Het resultaat is een persoonlijke tuin die overtuigt.

Tekst en beeld Modeste Herwig

Bij de cottage is een kleine vijver aangelegd, met rondom grote groepen *Alchemilla* en *Geranium*. Het gazon bij het huis wordt ingesloten door borders met hoge vaste planten. Het huis is vanuit het grootste deel van de tuinkamers niet te zien, de tuin speelt hier echt de hoofdrol.

De golvende *Taxus*-hagen bij de spiegelvijver zijn geïnspireerd op de privétuin van Piet en Anja Oudolf. Het water in de ondiepe vijver is zwart gekleurd doordat er verf aan toe is gevoegd, op die manier is er een maximale spiegeling en contrast ontstaan. Het pad loopt tussen de hagen door de heuvel op, zoals in een doolhof.

Anne Wareham en Charles Hawes verhuisden 26 jaar geleden naar het historische Veddw House om er een tuin te maken waarin ze hun ontwerpideeën konden uitwerken. Daarbij ging het er niet om een tuin te maken met perfecte borders op kleur en keurig aangeharkte paden. Geen eindeloze herhaling van elementen die al in alle Engelse tuinen te zien zijn. Het is een eigentijdse en artistieke tuin geworden, waarin de planten voor een groot deel hun gang mogen gaan. Niet het werken in de tuin, maar het genieten van de tuin staat voorop.

Wareham vindt het meeste tuinwerk irrelevant en ouderwets. Zoals het eindeloze en nutteloze gevecht tegen ziekten, plagen en onkruid. In haar boek 'The Bad Tempered Gardener' geeft ze af op de traditionele Britse tuincultuur. In haar blog kraakt ze tuinen zoals Hidcote Manor

in Gloucestershire af en heeft ze kritiek op tuinboeken, tuintijdschriften en de showtuinen van de Chelsea Flower Show. Ze pleit samen met andere bekende tuinschrijvers voor meer aandacht voor eigentijdse vormgeving. Op de website www.thinkinggardens.co.uk verzamelt ze teksten van een groot aantal tuinschrijvers, zoals Monty Don en Noel Kingsbury, met als doel de discussie over tuinen te bevorderen.

Het perceel van ruim 1,5 ha ligt tegen de helling van een heuvel, aan drie kanten omringd door bos en met een prachtig uitzicht over de vallei. De ligging en de hoogteverschillen zijn bepalend geweest voor het ontwerp. De golvende vorm van de heuvels komt terug in hagen, de rugleuning van tuinbanken en de muur van een oude ruïne. De tuinbanken en keerwanden hebben de roestbruine tint

gekregen van de aarde in dit gebied. De entree van de tuin ligt boven op de heuvel, vanaf hier heb je een bijzonder zicht op de hele tuin. Van bovenaf zijn zowel het bovenste deel, met een onregelmatig patroon van strak geschoren hagen, als het meer natuurlijk ogende deel onderaan de helling te zien. Een mix van formeel en informeel. De kleine woning ligt ongeveer in het midden, bijna helemaal verscholen achter beplanting.

Vanaf het ovale gazon bij de cottage wandel je door 3 m diepe borders vol hoge *Persicaria*, *Campanula*, *Foeniculum* en *Digitalis* via een graspad de heuvel op, het 'labyrinth' van hagen in. Elke, door 2 m hoge *Taxus*-hagen omringde, tuinkamer is anders ingedeeld. Twee tuinkamers met een half rond pad liggen op een steil deel van de helling. Hier is een natuurlijk ogende, afwisselende beplanting met

donker blad van *Cotinus* als accent aangelegd. Via de 'Hosta-walk' kom je in het opvallendste deel van de tuin: de 'Pool-garden'. Een pad tussen golvende hagen leidt naar een rechthoekige spiegelvijver.

Naast de 'Pool-garden' ligt de 'Cornfield Garden'. Die bestaat uit zes vakken vol *Calamagrostis x acutiflora* 'Karl Foerster' met rondom een frame van zwarte latten met daarop de namen van 'akkeronkruiden' geschilderd. Meer naar het westen, wat hoger op de helling, ligt de grassenparterre. Deze tuin heeft de vorm van een halve cirkel. De door *Buxus*-hagen aangegeven lijnen volgen het patroon van een oude landkaart. Om het onderhoud te beperken groeit in elk *Buxus*-perk één soort gras. Onder andere *Phalaris arundinacea* 'Feeseey' en *Stipa gigantea*.

Aan de andere kant van het huis, onder aan de helling, is de voortuin gevuld met een beplanting in geel en oranje, met als contrast overal ronde snoeivormen. Vanaf hier kom je in de bloemenweide, met langs het gemaaide graspad een dubbele rij *Corylus colurna*. Helemaal aan het eind is Charles' Garden, hier heeft

Hawes een beplanting gemaakt met donkerrood en grijsgroen blad. Opvallend zijn grote pollen *Cynara cardunculus*, donkerrood blad van *Heuchera* en *Cotinus coggygria* 'Royal Purple' tussen snoeivormen van *Buxus*.

Woekeraars zijn welkom

Gezien het formaat van de tuin is het belangrijk dat de beplanting onderhoudsvriendelijk is. De eigenaren werken allebei één dag per week in de tuin, daarnaast is er voor één dag hulp. Voor de borders zijn sterke en snelgroeiende planten geselecteerd. Per soort zijn grote groepen aangeplant, zoals in de grassenparterre te zien is. Langs de bosrand zijn heesters gebruikt, zoals sterke rozen. Hier groeien ook bolgewassen, *Lilium martagon* bijvoorbeeld, en klimplanten zoals *Clematis*. Sterke tuinplanten als *Hosta*, *Heuchera*, *Alchemilla*, *Geranium*, *Rodgersia*, *Persicaria polymorpha* en *Campanula lactiflora* vullen de borders. Maar ook woekerende planten zoals *Lysimachia punctata*, *Lysimachia ciliata* 'Firecracker',

Epilobium angustifolium 'Stahl Rose', *Centranthus ruber* en *Persicaria campanulata* mogen zich uitbreiden. Anne Wareham houdt beslist niet van het traditionele tuinonderhoud. Zij besteedt haar tijd niet aan wieden en schoffelen, maar laat de planten hun gang gaan. Dat levert een weelderige beplanting op, waar spontaan mooie combinaties ontstaan.

Het knippen van de hagen is wel een behoorlijke klus, dit wordt in etappes uitgevoerd. De hoge hagen zijn van *Taxus baccata*, ze zijn recht van vorm. De haag van *Fagus sylvatica* is als contrast aan de bovenzijde in een golvende vorm gesnoeid, een thema dat overal terugkomt in de tuin. Aan de ene kant bestaat de haag uit groene beuk, aan de andere kant uit rode beuk. Dit zorgt voor een bijzonder tweekleurig effect. Langs de beukenhaag is een smalle strook waar *Carex pendula* zich mag uitbreiden. De rechte lijn van de haag wordt zo gebroken. Lage hagen van *Buxus sempervirens* zijn gebruikt voor de indeling binnen de tuinkamers en de grassenparterre. <

Brede graspaden lopen vanaf het hoogste punt de tuin in, hier loop je door de grassenparterre richting de 'Pool-garden' tussen hoge en lage hagen. De tuinvandeling is een ontdekkingsreis: achter elke haag wacht een verrassing, elke tuinkamer is anders ingericht.

In de tuin direct voor de cottage heeft Anne Wareham gekozen voor een warm kleurenschema. Geel en oranje worden afgewisseld met diverse tinten groen. Strakke snoeivormen en donkerrood getint blad zorgen voor contrasten.

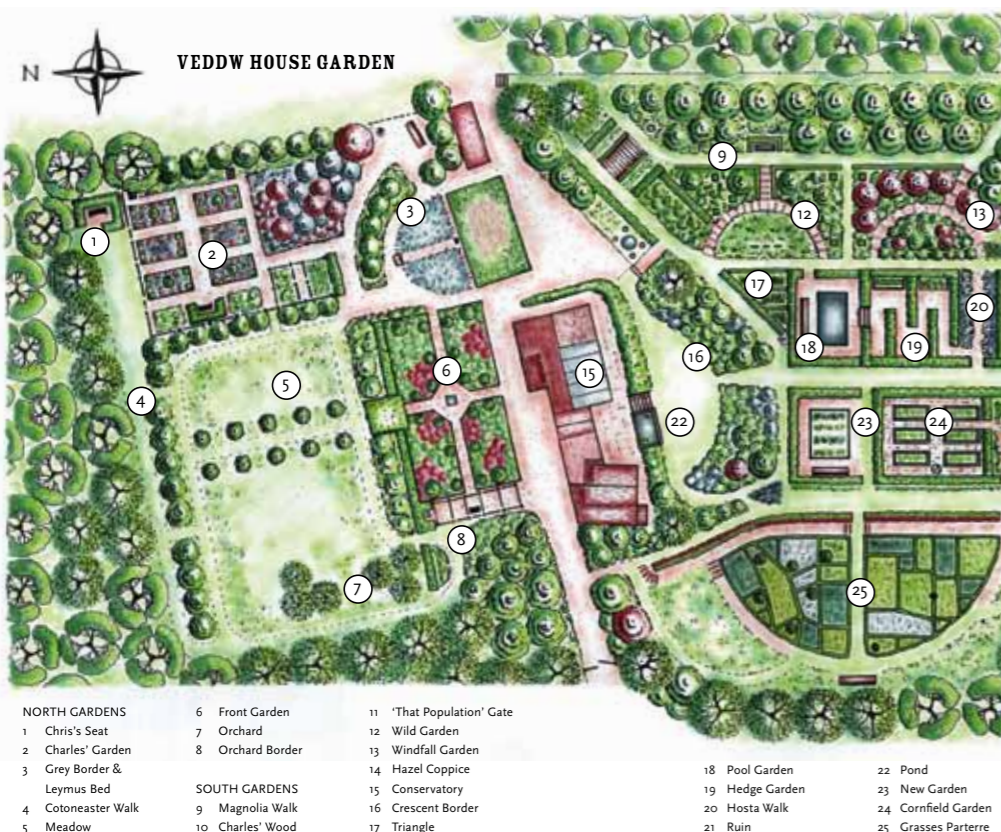
Op een zonnige plek een zachtroze met grijsgroen kleurenschema met *Centranthus*, *Buddleja*, *Hosta*, witbonte *Buxus* en rozen. De haag is van *Cotoneaster franchetii*, een half wintergroene dwergmispel tot 2 m hoog.

De kleurencombinatie in Charles' Garden is donkerrood met grijsgroen. Bladplanten spelen hier de hoofdrol, zoals *Cynara cardunculus*, *Heuchera*, *Buxus*, *Cotinus* en diverse siergrassen. De beplanting is ontworpen door Charles Hawes.

Een van de tuinkamers heeft een strakke indeling gekregen met lage *Buxus*-hagen en *Calamagrostis x acutiflora* 'Karl Foerster'. De grassen zijn ingekaderd door een frame van zwartgeschilderde planken, met daarop de namen van akkerkruiden. Aan het eind een waterelement van rvs.

Veddw House Garden

Locatie Devauden, Monmouthshire, Wales, Groot-Brittannië

Aangelegd vanaf 1987 door de eigenaren

Oppervlakte 16.000 m²

Ontwerpers Anne Wareham en Charles Hawes

Functie tuin opengestelde privétuin

Beheer eigenaren en 1 externe hulp

Meer info www.veddw.com, www.thinkinggardens.co.uk